

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Augustus 29^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön. Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenként-is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36 xr-jával.

A^o folyóirásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A^o szerelem féltő férj. *(Folytatás.)*

Gustáv látogatásai éppen nem valának anyámnak ellenére. Anyai örömmel adá tudtomra, hogy mi még a^o pernek kezdete előtt valánk egymásnak szánva. Én piruló képmet az ő melljén kívántam elrejteni, 's reszkető karjaim őt ölelték.

Ő engem szeretett. Anyámnak jósága adá neki a^o bátorságot, hogy ezt nékem megvallja. Szemeim a^o szerelemnek gyöngyeivel, lelkem a^o mennyel, 's ajakim édes sohajtással telének-el.

Ekkor érkezett-meg atyám; kinek megjötté első pilantatában jöve hozzá ügyvédje, ki a^o legfőbb törvényszéknek ítéletét hozá magával, melly szerint atyám a^o pert tökéletesen megnyerte.

„Tökéletesen? kérdé atyám csudálkozva, tökéletesen?”

„Teljes tökéletesen, báro ur!” mondá az ügyvéd.

„Az lehetetlen, az teljes lehetetlen! különben öcsém-mel igazságtalanság történik.”

„Bizonyára nem, kedves báro ur!” mondá az ügyvéd mosolyogva.

Atyám felvilágosítást kívána, mellyből kitetszék, hogy Gustáv készakarva veszté-el a^o pert. Én mosolyogva tekinték anyámra, 's atyám arczán kémlelém a^o benyomást, mellyet reá e^o nagylelkűség teend. De ellenkező volt a^o tett hatása atyámra nézve.

„Megtébolyodott az az ifú? — kiálta-fel atyám haragjában,— vagy engem akar bolonddá tenni? azt véli talán, hogy ezen becsstelenítő nagylelkűségével egy vagyona vágyó koldust, vagy egy fukar 's igazságtalan fősvényt fog kielégíteni?”

Anyám esillapítani akará hevét. „Ha nem érzed, — szólla közbe atyám szikrázó szemekkel, — hogy ezen ifiú velem mint egy gyermekkel vagy koldussal bánik; érzem én. — Szóltatok-e vele?“

„Minden nap kedves férjem, minden nap! 's még a' mi több kedves báro“

„Még a' mi több? — Nem reménylem, — mondá haragosan atyám, — hogy elég gondatlan lettél volna gyermekeidet a' nagylelkű bolondnak jutalomul kitenni. — Becsületesemet adom néktek zálogul, hogy többé minket nem fog látni.“

Én anyámmal együtt elhalaványodtam, mert tudtuk, milly álhatatosan megszokta atyám tartani becsületére fogadott szavát. Én anyámnak karjai közé rogytam: atyám szobájába ment, 's öccsének irt. A' legnagyobb haragnak keseredésében irt neki. Irt a' főtörvényszékhez-is, 's ehez mellékelte minden okleveleket, a' pernek egész folyamatát, 's a' törvényszéknek kinyilatkoztatá öccse szándékát; egyszersmind igazságosabb ítéletet kívánt e' csudálatos per ügyében, melyet egyik fél sem akara megnyerni.

Nekünk atyám más napra elutaztunkat jelenté. Anyámnak esedezései semmit se használván, én borultam lábaihoz; de hasztalanul. Ő becsületét zálogitá-le, 's énnekem kelle a' gondatlan eskünek (Schwur) áldozatjává lennem.

Gustáv jelenteté magát, de elutasított. Én közel valék a' kétségbeeséshez.

Késő estve nyitá-meg anyám szobámnak ajtaját, 's Gustávval lépe-be. Én karjai közé repülék; azt véltem, hogy atyám részünkre hajlott légyen; de anyám így szólla: „Igen kedves Gustávom! bucsúzzék-el Fedorától; ezt az atyai tekintet a' szerelemnek meg nem tilthatja: de reményed fiam ne legyen! — Te egy nemes érzésű ifiú vagy: engedd, hogy az idő szerelmeteket 's fájdalmatokat, ha el nem olthatja, legalább enyhítse. Ha az idő reményt hozand — de Istenem! honnét hozhatna? — kegyednek azonnal megírom.“

Gustáv kezeimet megfogván, így szólla: „Akár mit végzett-is a' sors Fedora iránt, én szabadon választhatok, 's így örök hűséget, örök szerelmet fogadok Fedora iránt.

Egy kemény atyának méltatlan haragja nyomorúságra kárhoztatja ugyan leányát, de én haragjára nem ügyelek. Semmi hatalom se tartoztathat-fel engem attól, hogy Fedorát mindenhova ne kövessem, hogy mindenütt oldala mellett legyek, őt mindenütt, mihelyt int, atyja, minden erőszak, 's minden ember ellen védelmembe vegyem. 'S most Fedorám Isten hozzád! meglátsz engem mindenütt: van pénzem, van szívem, van egy életem az én 's a' te szerelmedet kivívni. Hogyha te most kezedet nyújtod, úgy veled megyek a' hova akarod."

Anyám, közünkbe lépe.,, Gustáv! — ugymond, — te a' sorsot szerencséd ellen innepélyes esküvel szállítottad-fel."

„Igen is! azt tettem — felele Gustáv — 's ha lelkemnek csak egy gondolatja töri-meg ezen eskümet, tehát fusson engem minden a' mi szép, 's a' mi vigasztalása éltemnek; fusson engem a' remény, melly egy lihegő teremtest el nem hagy; aludjék-el Fedora iránti szerelmem, legszenőbb vagyona szívemnek; aludjanak-el bennem az örömnök minden érzelmei, 's csak fájdalom, rettegés, 's titkos borzadás marczongolják lelkemet!"

„Rettentő ember!" kiálta anyám.

„Rettentő sors!" kiálta ő.

„Ó átkozd-el létedet, hidd-ki a' sorsot ellened; de ki-méld szeretett Fedorámat: ne üzd-el tőle a' béke angyalát, melly eddig életét követte. Ne bird őt esküre, mellyet megtartani neki szint olly nehéz volna, mint megtörnie."

Vad tekintettel néze anyámra, 's előmbé térdelve még ezeket mondá: „Kedvesem! te engem ismét meglátsz." Erre hajamból egy veres szalagot tépe-ki, 's azt karjára kötván így szólla: „Erről ismerhetsz-meg engemet. 'S ha ezt többé nem viselem, tudjad: akkor elfelejtém eskümet. Isten hozzád."

Ő a' szobát elhagyá, 's én ájulva rogytam anyám karjai közé, ki engem vigasztalni hijában igyekezék.

Mi elutaztunk. Én véghetetlen szerelemtől teljes szívvel. — Berlinben ismét láttam őt az állatoskertben. Én mosolyogva, de mélyen megilletődve szállítám-meg. Anyám „itt" ugymondá esedezve „a' nemes Gustávra nem ismerek."

„Én néma vagyok, míg Fedora fel nem szólít. Ha ő kívánja, úgy nem bánom, mondjon kegyed-is felőlem a' mit akar. — Fedora!“

Én lesütém szemeimet, 's ő eltávozik.

Igy láttam őt Königsbergben-is. Polangenban a' Kozákokkal jöve előnkbe. Ő szóval, 's én mosolyogva tekintünk egymásra. Atyám meg nem ismeré; én-is csak a' veres szalagról ismertem reá. Mig atyám uti levelét bemutatá, ő hozzám közelite, 's így szólla: „Fedora! adj nekem egy jelt, hogy tudjam meddig birom szivedet.“ — Én kezemet nyújtám neki. — „Ez legyen a' te jeled?“ kérdezé ő; én igenlém fejemmel; 's ő eltávozik.

Petersburgban egy égő fáklyával álla házunk előtt, midőn az utazó kocsiból kiszáltunk. Én kezét szoritám-meg bementemkor.

Itt ismert-meg báro Horrberg, egy vad és heves szenvedélyű férjfiú; jobbagyai közt gazdag jószágain neveltetve, zsarnok 's féltékeny, szavára 's tekintetére hideg, de belsejében szenvedelmek lángolának. Ő atyámnak egy nagy szolgálatot tett; kinek az ő vakmerősége, kemény és szilárd viselete nemesnek tetszék.

Ő látott engemet, 's egy heves és vad szerelem gyuladafel szívében irántam, melly szóval volt. Szemeit sejt 's rosszat jósó tekintettel függeszté reám, 's féltékeny volt, ha csak egy szót-is váltottam valakivel, a' nélkül, hogy szerelmét irántam kinyilatkoztatta volna. *(Folyt. köv.)*

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

P e s t.

Székrenyesy-től.

Jean Paul az architecturát fagyalt muzsikának nevezi; én, részemről, azt inkább kövek sztíljének mondanám. Ugyan is: a' ház alakjának architecturaiszépsége nem más mint — calligraphia; belső részeinek szerkezése — grammatikai és syntaktikai helyesség; e' belső részeknek arányos felosztása — orthographia; 's a' folyosók, erkelyek 's lépcsők elrendelése mind annyi — interpunctiók. — Egész utszák tekintete továbbá, úgy szólván — mind annyi színészeti néma-ábrázolatok (tableaux).

Pestet, így építésművészeti tekintetben, két részre oszt-hatni, u. m. 1) a' pesti város, és 2) Pest városára.

A' pesti város magában foglalja a' tisztes régi várost, a' Ferencz, József és Therézia külvárosokkal, 's terjed a' Rákostól a' nagy hid utszáig. — Pest városa kezdődik a' nagyhid utszánál 's tart az újépületig (Neugebäude).

A' pesti város egy becsületes tisztes, jószívú matróna: Pest városa ellenben egy ujdivatos, piperés, szép, magos, fiatal dáma.

A' pesti város olyan mint a' pesti polgár: egyszerű, nyájas, szabad szellemű. Nem látszik itt semmi erőltetés, semmi tettetés; minden épület kívül olyan mint belől. — A' házak olly pongyolán 's meghittten állnak egymás mellett, mintha csak úgy szaladtak volna ki hirtelen, hogy láthassák, mi történik az utszán; azért-is nincsenek közölök sokan megmosdva és felöltözve. — Egyik ház csak pongyola egy ingben áll még; másikon kurta kék jankli van; egy harmadik nyájas meghittséggel szomszédja vállára támaszkodik; egy negyedik kíváncsilag tudakolódzó orr formán nyujtja-be erkelyét (balcon) az utszába; egy ötödiknek fedele — mint valamelly bő kalap — egészen szemében ül; egy hatodik azt ügyetlen büszke mesterlegénykint csak feje egyik tetején hordja; egy hetedik szerelmes apró ablak-szemekkel 's tátott nagy szájú kapuval néz az utszára; egy nyolczadiknak ellenben szük bejárója olly keskeny nyilást mutat, hogy egy szerelmes vitéz sohajtása alig férne-be rajta. — Több szoros utszai házak — mint piarczon összeálló szakácsnék — fejöket öszvedugják, egymással suttogni látszanak 's mind egyre van valami mondani valójok. — Szóval, a' pesti város olly valami magában nyájas és barátságos, melly minden idegent mintegy vendégének csalogatni, 's benne mulatással és szállással szívesen kínálgatni látszik. —

A' nagyhid utszához érkezvén a' vándor, itt a' nagy játékszin reá egy menydörgő „megállj!”-t rival, — 's itt kezdődik Pest városa — az uj magyar Athene. — Itt már a' házak elvégződnek 's a' paloták kezdődnek. Az egésznek itt olly urias tekintete van, hogy az utazó

lelke, úgy szólván, glacée-kesztyűket szeretne felhuzni, mihelyt feléje közeledik.

Már itt a' házak — mint valamelly görög phalanx — tömött feszes sorban állnak egymás mellett; a' csinosodási szellem — mint valamelly fővezéri pálcza — ezt látszik nekik parancsolni: „glédába! — 's düllesszétek-ki melle- teket!“ — E' feszes tiszta utszák (például a' szép Dorot- tyá) csak azért látszanak utszáknak lenni, hogy az embert magokon udvariasan áteresszék, de nem hogy nyá- jasan befogadják. Mind annyi virágok ezek illat nélkül, 's fülemülék hang nélkül. Tekintetök feszes, me- revedt, sima és — hideg, mint a' művészek márványosz- lopai: de az egész csupa nagyság, méltóság és fönség! —

Kibeszélvén magunkat e' kő-tokokról, szóljunk valamit azoknak élő lakójiról is.

A' pesti nép, mint minden nagy városi nép, nem ismer semmi feszes gögöt, 's mély kalapemelgetést, hanem önállású, vigszeszélyű, heves, bizonyos vitéz alakú 's de- rült tekintetű. Leginkább említést érdemel itt a' pesti ifiúság, melly az egész hazából legszebb viritő korában, mint középpontban, itt gyűl-össze. Nem csak magyar or- szág, de egész Europa sem dicsekedhetik arányilag az ifiú- ságnak azon színével, mellyel bir Pest. A' pesti ifiú- ság szép termete, módos öltözete 's nagy száma minden idegen előtt azonnal szembetűnő.

„Hát a' pesti Szépek?!“ — hallom már sok szép szájából hangzani. Itt szép Olvasónéim! — kegyes enge- delmőkből — előbb író kezemmel fülem megett egyet va- karódzom, — mert valóban e' kérdés igen-is viszketeges és csiklandós. — Tehát, a' pesti Szépek — vagy is a' szép Pestinék, szép Olvasónéim! — Éva nagymamának egyik saját ivadéka. Ha nem lehet-is nálok, mint a' pesti férjfi ifiúságnál egész Európára hivatkoznunk, annyi mind- járt első tekintetre látszható, hogy a' pesti szépnemet bi- zonyos szabad, nyílt szellem bélyegzi. Eleven mozdulat, nyílt tekintet, (a' nyelvecske az, melly egész Európában) igen izletes egyszerű öltözködés, csinos piczi láb, könnyű kellemes menés — tüntetik-kí a' pesti Szépet. — Eleven járású szymeik azon világot, mellyet magokba szívnak, két-

szeres fénnel sugározzák vissza, 's ezen mosolygó fényben bizonyos csendes melodia zeng, melyet nem fejezhetek-ki jobban, mintha azt állítom, hogy e' szemek szüntelen Schillernek ama gyönyörű dalát zengik:

„Freut euch des Lebens,
Eh' noch das Flämmchen glüht,
Pflücket die Rose
Eh' sie verblüht!“

III. JELES MONDÁS.

E m l é k e z e t.

Éveink a' rózsa korral
Hervadólag mulnak-el;
Egy napunk — a' másikára
Mint a' csep — más csepre kel.
'S haj hijában! a' multat már
Vissza nem varázsolja ár —
'S a' mi lefolythoz vezet,
Csak édes emlékezet!

Madarász József.

Barátság. Az önhaszon a' barátságnak legveszedelmesebb kőszirtje. Ha ezt hajótörés nélkül körül evedzi, csak akkor tartós és állandó.

Albrecht Zsófia.

IV. K Ö L T É S Z E T.

Dal Valakihez.

Esküszöm a' magos égre!	De ha meg vetsz, elbúsulok,
Hogy nem viszem szived jégre,	Messze földre elindulok;
Csak a' mig élsz engem szeress,	Sirt ások és bele dülök,
Rajtam kívül mást ne keress!	Többet érted nem hevülök!
Van én nekem egy hiv szivem,	Setét sirom bús ormára,
Csak te maradj holtig hivem;	Felirom örök példára:
Tud szeretni az imádva,	„Egy kegyetlen viselete
Hideg hamvaid-is áldva.	Szivemnek e' bút szerzette“!

Akkor alszom már csendesen —

Elj tetszésedre kedvesen!!

Nem nyögök én, kiszenvedtem;

Tőled ezt — nem érdemlettem —

Földváry.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Indiai napernyő. Midőn Ascot mellett angoly országban a' legutólsó lófuttatás tartatnék, hol számíthatlan sokaságú népség volt jelen, sok előkelő dámák, hogy testöknek alabastrom fehérségét a' napsugarak ellen védenék, keleti szokás szerint szolgájik által rend-

kivüles nagyságú napernyőket tartattak fejek fölé, 's a' Ladie-k azokat indiai nevök szerint Ka li der-nak hívták. Még tehát csak az hibázik, hogy az inasok, kiknek ezen iszonyú ernyőkkel mindenhova kísérni-ek kell asszonyaikat, indiai rabszolgák ruhájikkban-is legyenek öltözve.

Postakocsiban óra. A' kir. dán fő posta igazgatás rendelkezése szerint ezután a' Kopenhága és Hamburg közt naponként járó levélpostával egy bezárt postaóra adatik, melly 8 napig jár, 's a' szerint az egész uton levő postahivatalok tartoznak az óracédulára felírni, milly órában ért hozzájuk a' levélposta.

VI. KÜLÖNFÉLE.

Szeszélyes fukari megcsalatas. B—a vármegyében egy fő rangú földes ur 50,000 pengő forintot olly egyezés mellett vett-fel egy k—ai kereskedő zsidótól, hogy ennek minden tavali termés-gabonáját átadja olly árban, mint az a' k—ai piarczon a' kijelelt gabona vásár napjain kelni fog, pozsoni mérejét 15 xr-ral kevesítve. A' szemes vevő azonban illy furcsasággal élt. Ön gabona-tárából számos mennyiségű gabonát vitétt a' piarczra, 's olcsóbban árultatta ugyan, de azt jobbára meghitt sorsosai által vétette-meg, noha kevés részt idegen vevőknek-is engedé belőle. A' következés az lett, hogy a' gabonának leszállott ára jelelteték-fel a' városi jegyző könyvben, melly a' vevőt és eladót egyiránt illetvén, a' vásárlott előfizetési gabona fenemlitett árát a' vevőnek nagy hasznára, ellenben az eladónak nagy kárára határozta. Reményilem, intésképpen szolgálhat ezen kereskedői furcsaság kedves hazámijai közt a' természet- osztálybelieknek részökre.

Szilvágyi Gaál József.

VII. NEVETTETŐ PILULA.

Egy öreg felette hiv inasomnak, midőn a' mezőre kocsizni akar-nék, megparancsolám, ha hogy fiskálisom megtalálna jönni, marassza őt délre, mivel én akkorra bizonynal vissza térek. Ezzel felugram kocsimra, 's hajtattam. Alig fordulék-ki a' kapun, midőn nagy lármával hallom e' szókat utánna kiáltatni: „Megálljon a' tens ur! megáll-jon!” Vissza nézek, 's látom hiv inasomat sebes vágatva utánna kezeivel és kalapjaival integetni, hogy megálljak. „Meg-állj kocsis — mondám — talán az öreg Józseffel valami nagy baj történt.” Inasom eljut a' kocsihoz, 's nagy szöszakadozva azon kérdésenre — mi bajod esett József? — felel: „Azt parancsolta a' tens ur, ha megjön a' fiskális ur, hát mondjam neki, hogy maradjon-meg délre. ugy de azt elfeledtem kérdezni, ha a' fiskális ur meg nem találna jönni, mit mondjak neki.”

Szilvágyi Gaál József.

Szórejtvény.

Négye itél; három 's kettő jegyez, egy tesz avulttá.

Bernáth.

Előbbi rejtvény: Otto.

Szerkezi Róth krepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.